

A magyar Linux: UHU – Irodai felhasználás (4.rész)

Az „ismert erdei körökben általánosan elterjedt nézet” szerint, a Linux alkalmatlan üzleti felhasználásra. Nos, ez az állítás valamikor talán igaz is volt, mára azonban cégek tízezrei cáfolnak rá.

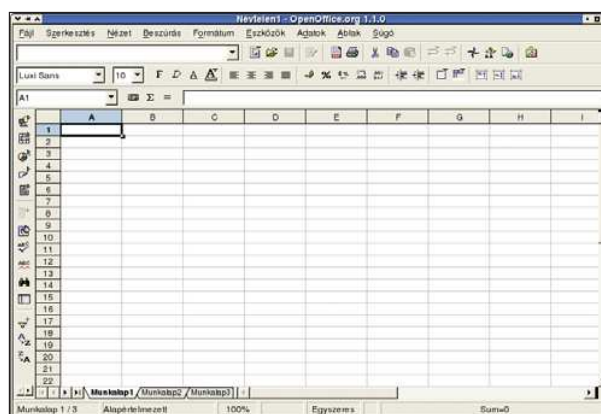
Mára az irodai felhasználásnak gyakorlatilag nincsen programbeli akadály, az egyetlen nehézséget esetleg az integráció okozhatja. Az UHU erre a célra is megfelel, hiszen fejlesztői nemcsak az otthoni felhasználók számára akartak adni „kulcsrakész” rendszert, hanem a vállalkozásokra is gondoltak.

Szövegszerkesztés és iroda

A Sun által fejlesztett StarOffice forráskódjának felhasználásával indult, és azóta is töretlenül fejlődik az OpenOffice.org. Népszerűségéhez kétség sem férhet, hiszen több felmérés szerint az OpenOffice.org (a továbbiakban OO.o) Windows alá készült változata még a nagy cégek vezetőit is elgondolkodtatta alkalmazásának szükségességéről. Az OpenOffice.org igen jó példája annak, hogy a nyílt forrás közössége igenis képes olyan programot létrehozni, amely komoly vállalati felhasználásra is megfelel, sőt a költséghatékonyság előnyeivel is felruházták. Természetesen – az összes Linux-változattal együtt – az UHU is tartalmazza az OO.o 1.1-es változatát.

Sok vád éri, hogy tudása nem akkora, mint a versenytárs kereskedelmi termékeké. Azt azonban ne feledjük el, hogy a mindennapi irodai feladatok a nagy tudású termékek képességeinek mindössze pár százalékát igénylik. Személyes tapasztalatom szerint, az OO.o is többet tud, mint amit az átlagos irodai felhasználómód megkövetel és igényel. (Ez a megállapítás azonban nem keverendő össze a szolgáltatások eltérő nevéből és a menüpontok különböző elhelyezkedéséből adódó átállási kényelmetlenséggel. A kívánt feladatot valószínűleg el tudjuk végezni az OO.o-gal, mindössze még nem áll rendelkezésünkre az a tapasztalat, hogy tudjuk miként.) Mindezt természetesen anyanyelvünkön, hiszen a rendszer honosítva került az UHU-Linuxba, és a Myispellnek köszönhetően a helyesírás-ellenőrző is „tud magyarul”.

Ennél azonban sokkal többet tud a csomag, de ezt csak akkor tudjuk értékelni igazán, ha szükségünk van rá. Gondolok itt az OO.o rajzoló programjára, ami nem egy Gimp, de kellemes kis program, ráadásul azonnal „kézre áll” az OO.o használata során. Továbbá kiválóan összedolgozik a programcsomag többi részével is. De figyelemre méltó a névjegykártya- és címkékészítő programja is, amely viszont

igen jó minőségű címkéket, kártyákat tud létrehozni. Természetesen mindkettőnek megvan a maga „tündére”, akire rábízhatjuk elképzeléseink megvalósításának főbb vonalait, a finomításokat ügyis kézzel fogjuk elvégezni.

Ez az irodai csomag (ugyanis teljes értékű programcsomagról van szó) szövegszerkesztőt, képletszerkesztőt, bemutatókészítőt, rajzprogramot, valamint HTML-tervezőt is tartalmaz. Természetesen mindegyikhez léteznek sablonok, képek és hangok is. Kezdő felhasználók valószínűleg örömmel veszik igénybe a beépített „varázslók” segítségét, egyébként az OO.o-ban „tündérnek” nevezik őket. Rendkívül hatékony segédeszközök, hiszen gyakorlatilag minden általános feladatra fel tudjuk használni őket, ráadásul üzembiztos és kényelmes környezetben. Természetesen mindezt honosítva kapjuk kézhez. Mint minden korszerű program, az OO.o is teljesen XML-megfelelő, valamint „szót ért” több, akár kereskedelmi forgalomban kapható irodai csomag formátumaival is. Személyes tapasztalatom az, hogy a „külső” formátumokkal való együttműködés (az OO.o alapformátuma a .sxw) igen jó hatásfokú, még a zárt formátumok esetén is. Ez az állítás különösen akkor állja meg a helyét, ha a hétköznapi dokumentumok átjárhatóságáról beszélünk. Régi motorosok tudják, hogy minél egyszerűbb a dokumentum, annál kisebb az esély a megfelelőségi gondok felbuklására. Ez továbbra is igaz. Azt ne feledjük el, hogy az OpenOffice.org semmivel sem ad többet, mint a kereskedelmi forgalomban kapható csomagok, a kü-

lönlegessége nem is ebben, hanem a nyílt forráskódjában, szabad felhasználásában, és a mindebből következő fejlődés ütemében nyilvánul meg. Mindez természetesen annak is köszönhető, hogy a Microsoft nem adta ki termékét Linuxra is. Bátran mondhatjuk tehát, hogy az OO.o remek programcsomag mind otthoni, mind általános irodai felhasználásra.

A kicsik is jelen vannak...

Habár a legteljesebb megoldásnak az OO.o ígérkezik, azért ne feledkezzünk meg a kisebb méretű szövegszerkesztőkről sem. A KWord, a KDE rendszerhez készített KOffice irodai programcsomag része. Igaz ugyan, hogy a KOffice jóval kisebb tudású, mint az OO.o, azonban feladataink megoldásában ez is sokat segíthet, kiváltképp, ha nem túl összetett a feladat. Igazán kicsi, „lényegre törő” alkalmazásról van szó, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy a KOffice csomag mérete mindössze 12 MB. (Ez azonban senkit ne tévesszen meg. Ne feledjük, hogy az Opera böngésző mérete is 3–5 MB között mozog, attól függően melyik csomagot töltjük le, ugyanakkor nagyon nagy tudású program.) Ebbe a 12 MB-ba belefért egy táblázatkezelő, szövegszerkesztő, bemutatókészítő, grafikonkészítő, képletszerkesztő és jó néhány apró, ám annál hasznosabb alkalmazás is.

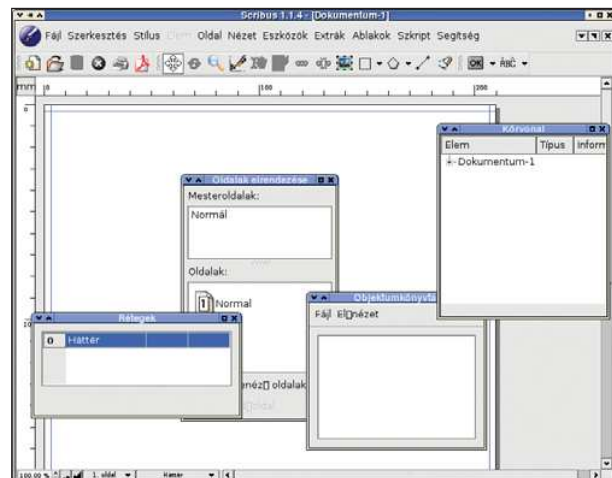
Mint említettem egyszerűbb feladatokra, mondhatnám általánosabb felhasználású vagy egyszerűbb irodai munkákra kiválóan használható. Meglepetést csak a grafikontervező hozott, ami méretéhez képest igencsak hasznos és kezes társnak bizonyult. Mint ismeretes (és ez a vád éri a legtöbbször az OO.o-t, nem alaptalanul, mert sajnos így igaz) rendkívül lassan töltődik be. Igaz, hogy utána remekül használható, de bizony egy percig is eltarthat, mire teljesen betöltődik. Kisebb gépeken, amelyek kevesebb memóriával vannak megáldva (128 MB vagy az alatt) jól jöhet egy használható, de kisebb erőforrás-igényű irodai csomag. Erre a célra a KOffice kiválóan alkalmas.

Ha ennél „könnyedebb” szövegszerkesztőre vágynánk, akkor jó választás lehet az AbiWord is. Az „öreg motorosok” biztosan jól ismerik, hiszen fejlesztése hosszú ideje folyamatos, és több változatot is megért, valamint számos felületen érhető el (például Windowson, Linuxon, BSD-n, BEOS-on stb.).

Rendkívül barátságos és kulturált program, azonnal belept a szívembe, amint legalább 10 percet dolgoztam vele. Mindössze egyetlen gondom akadt, hogy a magyar nyelvvel nincsen kibékülve. Ugyanis nagy meglepetésemre nem hajlandó kezelni a hosszú ékezetes magyar betűket. Arra pedig még nem sikerült ráakadnom, milyen beállítást használnál, és hol tartja, amennyiben meglelném tehetnék valamit a dolog érdekében. Ennek hiányában sajnos komolyabb munkára még nem alkalmas, apróbb feladatokra viszont tökéletes, mondhatnám kihagyhatatlan jószág.

Az iroda más területei

Egy irodában azonban nemcsak szövegszerkesztésre és táblázatok kezelésére lehet szükségünk. Több olyan apró feladat is adódik, amelyhez szintén programháttér szükséges. Nos, az UHU e feladatok jelentős részében tud segíteni. A szótárhasználat bevett gyakorlat az irodai munkában. Szerencsére erre is gondoltak a fejlesztők, és az UHU-ba

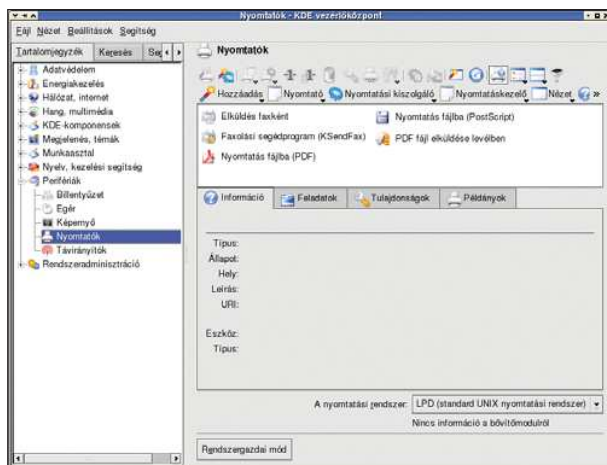
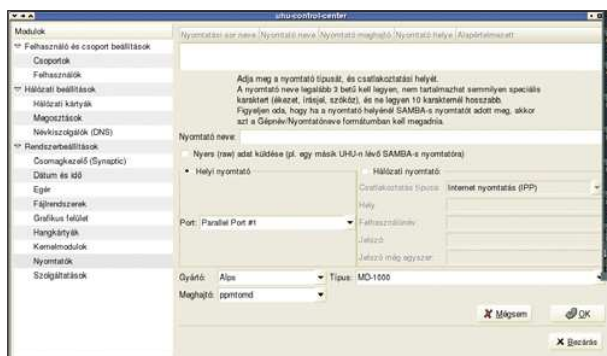
bevétték a hazai fejlesztésű Jdictionary programot. Ehhez egyébként az UHU-Linux második lemezén található nyelv bővítményeket, így a program közel húsz nyelven tud oda-vissza fordítani. Természetesen nem teljes szövegek fordításáról van szó, hanem kizárólag szótárról, annak viszont kiváló.

Sebessége egészen emberi, tehát egy kicsit sem lassú. Bárki könnyedén elsajátíthatja a kezelését, tehát az sem ördögösség. Többször használtam már munkáim során, és kijelenthető, hogy a szókincse is megfelelő a napi használatához. Igaz, hogy mindössze az angol és a német nyelvek esetében próbálhattam ki, mivel a többi nyelv előfordulása elég csekély.

A másik nagy sikernek örvendő (és egy irodában szinte nélkülözhetetlen) eszköz a Komplex CD-jogtár.

A KJK-Kerszöv jóvoltából az UHU-Linux tulajdonosai tértimentesen, és szabadon használhatják a programot. Maga az alkalmazás meglepően gyors, főleg, ha azt is tekintetbe vesszük, hogy (a törvénykönyvek méretéből kiindulva) nem kis adatbázist kell kezelnie. Ennek ellenére akárhányszor használtam, szinte mindig megtaláltam benne, amit kerestem, és nem is sokat kellett várnom a keresés eredményére. Igazán remek kis program, amely szintén megállja a helyét a napi használatban.

Kiskereskedelmi felhasználáshoz a LafSoft számlázó és raktárkezelő programja lehet még érdekes számunkra. Ez is

magyar fejlesztésű, és hatóságok által elfogadott számlázó program. Az UHU-Linuxban lévő változat száz bizonylatig vagy hárommillió forint forgalomig szabad felhasználású. Több szempontból igyekeztem megvizsgálni milyen is ez az alkalmazás. Tettem mindezt azért, mert a számlázó kényes pontja egy irodai rendszernek vagy vállalkozásnak. Nos, erre szintén ráillik a fenti megállapítás: kellemes sebességű és nem terheli meg a rendszert. Gyorsan „kipörgettem” a számlalóját, tehát nekiálltam elkészíteni a száz számlát. Egyetlen egyszer sem tapasztaltam fennakadást a program használata során. Mindvégig pontosan olyan módon, és azt tette, amit kértem tőle. Ez elvárható egy ilyen feladatkörű programtól, de mint tudjuk, ez nem mindig valósul meg. A DTP-s alkalmazásokból eddig igen nagy hiány volt Linuxon. Apróbb kezdeményezések történtek a helyzet orvoslására, azonban ez nem jelenti azt, hogy sikerült is megoldani a feladatot. Ilyen körülmények között, és ebben a kategóriában indult, és győzött a Scribus. Az első olyan DTP-s alkalmazás Linuxra, amely képes lehet betölteni ezt az űrt, és a helyzet az, hogy ettől már tényleg nem sok választás el. Rendkívül ügyes program, amit semmi sem bizonyít jobban, minthogy képes voltam létrehozni egy címlapot úgy, hogy életemben először ülök kiadványszerkesztő előtt. A program részletesebb ismertetésébe ehelyütt nem fogok bele, mivel a Linuxvilág januári száma több oldalon keresztül foglalkozott a Scribus képességeivel és szolgáltatásaival. A program egyik érdekessége (ami a kiadványszerkesztők között biztosan egyedülálló), hogy nyílt forrású. Első találkozásom alkalmával forráskódból kellett fordítanom. A mű-

velet a már megszokott módon és teljesen zökkenőmentesen zajlott. Mindössze az idővel nem voltam kibékülve, amíg lefordult, mert ez bizony fél órába is beletelt, de cserébe egy remek programot kaptam ezért a küzdelmes fél óráért. Mindenki figyelmébe tudom ajánlani, mert páratlan élmény saját kiadványt készíteni, még akkor is, ha csak a saját szórakoztatásunkra tesszük.

Ami kihagyhatatlan

Az elkészült dokumentumokat ki is kell tudnunk nyomtatni. Az UHU-Linux nyomtató-kezelése igen barátságos, tehát valószínűleg ez nem jelent majd gondot. Mindenképpen javasolt az UHU *vezérlőpult* használata, amelyben a *nyomtatók* részben könnyedén állíthatjuk be a nyomtatóinkat.

Lehetőségünk nyílik, hogy kiválasszuk milyen kapura is csatlakozzon a nyomtató, megadhatjuk a típusát és a gyártót is. Sőt a nyomtató protokollt is, tehát azt a programból megvalósított csatolófelületet, amely az adott gyártó által készített nyomtatónál a feladat végrehajtásáért felel. Érdeemes egyébként ez ügyben hallgatnunk a rendszerre, igen ritkán ad meg hibás értéket (Nekem még sosem tett ilyet). Ha azonban úgy gondoljuk, hogy finomabb beállításokat is szeretnénk, akkor jó választás lehet a KDE vezérlőpult is. Itt „finomhangolni” tudjuk az UHU vezérlőpultban már beállított nyomtatót. Érdeemes a sorrendet úgy megtartani, hogy először az UHU-ra bizzuk a feladatot, és csak azután kezdünk kézzel hangolni a KDE-ben. Így nem hibázhatunk. Tipp: a KDE vezérlőpultja képes megkeresni a hálózati nyomtatót, tehát elég csupán a tartományt megadni neki (IP-tartományt) és máris szétnéz a hálózaton, van-e ott a tartományon belül nyomtató. Kényelmes módja ez a beállításoknak, hiszen nem szükséges mindent fejből tudnunk. A nyomtatási művelet igazán gyerekjáték az UHU-val: szépen nyomtat, remek minőségben és általában gond nélkül. A sikeres (vagy annak hitt) beállítások után azonban mindenképpen csináljunk próbaoldalt is, illetve ha a vezérlőpult megkérdezi, hogy akarunk-e ilyesmit, akarjunk. Ugyanis ez a legbiztosabb módja, hogy meggyőződjünk arról, hogy valóban sikerült beállítani, jól jelenik-e meg minden, és rendben zajlott-e a folyamat.

Én egyszer sem talákoztam olyannal, hogy „elmásztak” volna a karakterek, rosszak lennének a színek vagy nem megfelelőek a betűtípusok.

Sajnálatos módon ismét csak dióhéjban sikerült átvinnünk az UHU-Linux irodai csomagját, hiszen olyan sok kisebb-nagyobb alkalmazás található benne, hogy terjedelmi okokból képtelenség mindre kitérni. Mindössze csak felületes képet nyújthattunk ismét, kényszerűen kihagyva olyan fontos kérdéseket, mint például a faxoláshoz használt eFax vagy Kfax ismertetése. Azonban egy dologról ismét meggyőződhettünk, az UHU ezúttal is újabb oldalát mutatta meg, mindezt úgy, hogy a programok olyan tárházát vonultatta fel, amely megvilágította, a bőség zavarával küzdünk. A következő hónapban kissé visszalépünk az időben, és újból a multimédia lesz terítéken. Ezúttal azonban másként, szigorúan zenéről lesz szó, a lejátszásáról, feldolgozásáról, és olyan programokról vagy megoldásokról, amelyek minden felhasználó számára elősegítik kedvenceinek mentését tárolását és tömörítését.

Dancsok Zoltán